



**ІВАХ**  
**ІВАН ВІКТОРОВИЧ**  
Біобібліографічний покажчик  
(до 90-річчя від дня народження)

**Кам'янець-Подільський**  
**2008**

**Серія: Постаті в освіті та науці**  
Випуск 2

УДК 016:53  
ББК 91.9:22.3

**Редакційна колегія:**

Завальнюк О. М. (голова),  
Баженов Л. В.,  
Конет І. М.,  
Пархоменко В. М.,  
Філінюк Л. Ф.,

Атаманчук П. С.,  
Комарніцький О. Б.  
Опря Т. М.,  
Прокопчук В. С. (відп. редактор),

**Укладачі:**

Огороднікова Л.В.,  
Поведа Т.П.

Гавва О.В.,  
Ніколаєв О. М.

**Науковий редактор:** Філінюк Л.Ф., вчений секретар бібліотеки

**Рецензент:**

*Атаманчук П.С.*, доктор педагогічних наук, професор,  
Завідувач кафедри методики викладання фізики  
та дисциплін технологічної освітньої галузі.

**Відповідальний за випуск:**

*Прокопчук В.С.*, кандидат історичних наук, професор,  
Заслужений працівник освіти України, директор бібліотеки.

**Іван Вікторович Івах** (до 90-річчя від дня народження): Біобібліографічний покажчик / Уклад.: Л. В. Огороднікова, О. В. Гавва, Т. П. Поведа, О. М. Ніколаєв. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2008. – 10 с.

Покажчик містить біографічну довідку, список основних наукових, навчальних і методичних публікацій, інформацію про участь у наукових формулах та інші види науково-педагогічної діяльності ректора публікації доцента, кандидата фізико-математичних наук, проректора з наукової роботи, ректора Кам'янець-Подільського педагогічного інституту в 1967-1977 роках, завідувача кафедри загальноосвітніх дисциплін (1968-1983рр.), кавалера бойових орденів і нагород за трудові досягнення.

У роботі над покажчиком використано каталоги та картотеки бібліотеки Кам'янець-Подільського державного університету, періодичні видання.

Для спеціалістів, які працюють в галузі фізики та методики викладання фізики, а також студентів, магістрантів та аспірантів.

УДК 016:53  
ББК 91.9:22.3  
К-ПДУ: бібліотека, 2008



## 1. БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

28 січня виповниться 90 років від дня народження талановитого ректора Кам'янець-Подільського педагогічного інституту Іваха Івана Вікторовича.

Іван Вікторович народився в 1918 року у селянській сім'ї у с.Балакири Городецького району на Хмельниччині.

В 1934 році, після закінчення сільської неповної середньої школи, навчався на рабфаці, а в 1935 році став студентом фізико-математичного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту. В 1939 році закінчив вуз з відзнакою. В 1946 році прибув до Кам'янець-Подільського, працював вчителем фізики, з 1950 року – викладачем кафедри фізики педагогічного інституту. 24 березня 1967 року став ректором Кам'янець-Подільського педагогічного інституту. Досвідчений педагог і науковець, вихователь робив свою справу професійно і чесно, сумлінно. Постійною турботою ректора було розширення, зміцнення та удосконалення навчально-наукової бази інституту. Так, продовжувався активний процес створення нових кабінетів та лабораторій, обладнаних сучасними приладами, установками, наочністю. В 1970 року стало до ладу просторе приміщення бібліотеки та читального залу.

Ректор постійно дбав про удосконалення навчального процесу. З метою прискорення адаптації в умовах академічного життя для першокурсників читались методичні лекції. Для студентів 3 курсу було введено факультатив "Технічні засоби навчання". Зацікавлено працював зі студентами з свого фаху. На високому професійному рівні читав лекції, проводив практичні і лабораторні заняття з методики викладання фізики. Велику увагу приділяв організації науково-дослідної роботи в інституті. Абсолютна більшість викладачів займалась науково-дослідною роботою. Наукові пошуки самого Віктора Івановича увінчались захистом кандидатської дисертації на тему "Криволінійний та обертальний рух у курсі фізики середньої школи" в 1961 році. Через два роки отримав вчене звання доцента. Вчений написав і надрукував понад десяток статей. У його науковому доробку було декілька рецензій на методичні посібники. 14 праць написані у співавторстві. Згадана наукова продукція була опублікована на сторінках збірника "Методика викладання фізики, журналів "Радянська школа", та "Фізика в школі", наукових записках Кам'янець-Подільського педінституту, окремими виданнями у видавництві "Радянська школа" та Хмельницького обласного інституту УКВ. Опублікував 37 наукових праць.

Велась активна наукова та громадська робота серед студентів. Успішно діяли студентські будівельні загони, факультет громадських професій, студентська лекторська група, колективи художньої самодіяльності. Постійною турботою ректора було питання поліпшення побутових умов

студентів. В 1970 році у центральному навчальному корпусі стала до ладу їдальня з великим залом. Через чотири роки вступив у дію новий гуртожиток.

Ректор неодноразово обирався депутатом міської та обласної рад народних депутатів, кандидатом в члени обкому та членом міськкому партії, парткому інституту. Був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, п'ятьма медалями, Почесними грамотами Міністерства освіти та ЦК працівників профспілки освіти України, медаллю А.С.Макаренка, значками “Відмінник народної освіти української РСР” та “Відмінник освіти Узбецької РСР”. Був людиною великої вдачі. Цінував гумор. Був доброю, безкорисною і щирою людиною. Вів скромний і здоровий спосіб життя.

Заслуга ректора - були досягнення інституту в усіх ділянках роботи свідчили про те що вуз став справжньою кузницею педагогічних кадрів.

В 1977 році за власним бажанням залишив посаду ректора і до 1983 року працював завідувачем кафедри технічних дисциплін, а після виходу на пенсію – погодинником. Та і тоді жваво цікавився життям інституту, сумлінно виконував громадські доручення. 11 жовтня 1989 року невтомного працелюба не стало. Його поховано на центральній алеї міського кладовища.

Справу, якій Іван Вікторович чесно служив усе своє життя, гідно продовжують його колишні колеги і учні.

Звичайно, без тих сходинок, на які впевнено підіймався наш вуз і в попередні роки, він не зміг би набути статусу педагогічного, а в 2003 року-державного університету. Зростає династія педагогів Івахів, Іван Вікторович та Марія Йосипівна виховали дочку Елеонору Іванівну, яка працює завідувачкою кафедри педагогіки. Обіймає посаду проректора зять Віктор Федорчук. Закінчила наш вуз і внучка Вікторія, стала кандидатом наук.

## 2. ОСНОВНІ НАУКОВІ, НАВЧАЛЬНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ

### 2.1. Наукові публікації :

1. Використання досвіду вчителів у практиці студентів / І. В. Івах // Радянська школа. – 1956. – С. 39–41.
2. Два прилади для демонстрування обертального руху / І. В. Івах // Наукові записки (К–ПДП). Т.2. Серія фізико-математична. – Вип. 1. – Кам'янець-Подільський, 1956. – С. 41–45.
3. Викладання теми «Криволінійні та обертальний рух в курсі фізики середньої школи» / І. В. Івах // Наукові записки (Кам'янець-Подільський пед ін-т) т.9 Серія фізико-математична. Ч.1. – Кам'янець-Подільський, 1960. – С. 17–21.
4. Навчаюча машина на вимикачах / І. В. Івах // Радянська школа. – 1964, №9. – С. 39–40.
5. Зауваження до методів визначення похибок і їх використання / І. В. Івах, М. С. Шульга. – К., 1970. – Вип. 5. – С. / І. В. Івах, М. С. Шульга // Методика викладання фізики: Респ. наук.-метод. зб. – К., 1970. – Вип.5. – С.181–186.
6. Криволинейное и вращательное движение в курсе физики средней школы: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук / І. В. Івах. – К : ГПИ им. А. Горького, 1971. – 22 с.
7. Демонстрація росту кристаллов / І. В. Івах // Фізика в школі. – 1972. – №5. – С. 98
8. Про вираження густини речовини через масу молекул і число молекул в одиниці об'єму / І. В. Івах // Фізика в школі. – 1972. – №6. – С. 49–52.
9. Лабораторні роботи по вивченню кристалізації / І. В. Івах // Методика викладання фізики: Респ. наук.-метод. зб. – К., 1973. – Вип. 8. – С. 122–126.
10. Лабораторні роботи на вивчення обертального руху твердого тіла / І. В. Івах // Методика викладання фізики: Респ. наук.-метод. зб. – К., 1976. – Вип. 11. – С. 96–103.
11. Кілька демонстраційних дослідів з фізики / І. В. Івах // Методика викладання фізики: Респ. наук.-метод. зб. – К., 1976. – Вип. 12. – С. 112–117.

### 2.2. Навчальні та методичні посібники:

1. До вивчення в 7 класі понять кількість електрики, сила струму, напруга(На допомогу вчителю фізики) / І. В. Івах. – Хмельницький : Обласний ін-т підвищ. кваліфікації учителів, 1954. – 18с.
2. Вивчення теми “Хвильові властивості світла” в 10 класі: Метод. розробка на допомогу молодим вчителям / І. В. Івах. – Хмельницький : Обласний ін-т підвищ. кваліфікації учителів, 1956. – 47 с.

3. Вивчення теми “Рух рідин і газів” в 9 класі середньої школи: Метод. розробка на допомогу молодим вчителям / І. В. Івах. – Хмельницький : Обласний ін-т підвищ. кваліфікації учителів, 1958. – 70 с.
4. До ознайомлення учнів з матеріалами про рух штучних супутників Землі : Метод. розробка / І. В. Івах.. – Хмельницький : Обласний ін-т підвищ. кваліфікації учителів, 1959. - 40 с.
5. Збірник запитань і задач з фізики для 6-8 класів : Посіб. для вчителів / І. В. Івах, М. А Килимник. – К. : Рад. шк., 1962. – 194 с.
6. Вивчення теми “Криволінійний та обертальний рух” в середній школі / І. В. Івах. – К.: Рад. шк., 1963. – 56 с.
7. Методика розв’язування задач з фізики: Посіб. для вчителів / І. В. Івах., М. Г. Кікець, М. А Килимник. – К. : Рад. шк., 1966. – 276 с.
8. Збірник запитань і задач з фізики для 6-8 класів: Посіб. для вчителів / І. В. Івах., М. А Килимник. - 2-ге вид. – К. : Рад. шк., 1968. – 192 с.
9. Методика розв’язування задач з фізики: Посіб. для вчителів / І. В. Івах., М. Г. Кікець, М. А Килимник. - 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Рад. шк., 1969.–368 с.
10. Методика преподавания физики: Пособ. для учителей / І. В. Івах. – К. : Рад. шк., 1977. –270 с.
11. Методичні вказівки до вивчення розділу фізики 9 класу «Молекулярна фізика» / І. В. Івах. – Хмельницький: Обласний інститут підвищення кваліфікації вчителів, 1979. – 49 с.
12. Педагогічна практика студентів фізико-математичного факультету: Метод. рек. / І. В. Івах. – Кам’янець-Подільський, 1983.- 36 с.
13. Використання мікрокалькуляторів на уроках фізики: Метод. рек. для вчителів фізики / І. В. Івах. – Хмельницький, 1985. – 37 с.
14. Розв’язування задач з фізики з використанням мікрокалькулятора: Метод. рек. для вчителів фізики / І. В. Івах.. – Хмельницький, 1986. 46 с.
15. Методические рекомендации к изучению вычислительной техники в курсе “Вычислительная техника и технические средства обучения” / Сост. И. В. Ивах. – Каменец-Подольский: К-ПГПИ, 1988. – 40 с.

### **2.3. Рецензії:**

1. Раздымаха Г.С. Установление длины метра. – М. : Изд-во геодезич. и картограф. лит., 1951. – Рец. Івах І.В. Цікава праця про метричну систему //Рад. шк. - 1953. - №4. – С.90.
2. Якименко І.М. Вивчення теми «Будова атома» в середній школі. – К.. 1958. – Рец. Івах І.В. Корисний підручник // Рад. шк. – 1959. – №8. – С.91.

### **2.4. Публікації у періодичній пресі:**

1. Деякі питання політехнізації в школі / І. В. Івах // Прапор Жовтня. - 1953. - 4 січ.
2. Місто студентів / І. В. Івах // Робітнича газета. - 1967. – 28 лип.
3. У полудні віку / І. В. Івах // Радянське Поділля, 1971. – 26 лют.

## 2.5. Тези доповідей:

1. Івах І.В. Поняття про обертальний рух / І. В. Івах // Тези доп. на звіт. наук. сесію викл. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту. - Кам'янець-Подільський, 1960. – С.25-26.
2. Івах І.В. Програмований посібник для розв'язування задач з розділу «Електрика» / І. В. Івах // Тези доп. викл. на звіт. наук. сесії (Серпень, 1964р.) – Кам'янець-Подільський, 1965. – С.107.
3. Івах І.В., Кучменко А.П. Інтесифікація роботи на уроках фізики. Заліки // Тези доп. на звіт. наук. сесії кафедр ін-ту за 1965р. (Вересень, 1966р.). – Кам'янець-Подільський, 1966. – С.36-37.

## 3. Про І.В.Іваха:

1. Архів Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту. Ф. р – 302. Оп.1. – Спр. 21.
2. Колектив фізико-математичного факультету. Людина та її справа // Рад. студент. – 1988. – 26 січ.
3. Гавришук А. Пам'ять про ректора // Кам'янець-Подільський вісник. – 1998. – 24 січ.
4. Стульська Н.Р. Івах Іван Вікторович – представник когорти методистів-фізиків України // Зб. наук. пр. держ. пед. ун-ту. Серія педагогічна. - Кам'янець-Подільський, 2002. – Вип.8. – С.201-204.
- 5.
6. Гавришук А. Івах Іван Вікторович // Кам'янець-Подільський державний університет в особах. – Кам'янець-Подільський, 2003. – Т.1. С.157-163.
7. Фізико-математичний факультет // Кам'янець-Подільський державний університет: минуле і сьогодення. - Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2003. – С. 262-273.
8. Куценко Є. Справа життя Івана Іваха // Подолянин. – 2008. - №4.,(25 січня). – С.6.
9. Завальнюк О. М. Минуле і сучасне Кам'янець-Подільського : політики, військові, підприємці, діячі освіти, науки, культури й медицини : Історичні нариси. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2007. – Вип. 2. – С. 263–268.

# ЗМІСТ

|  |   |
|--|---|
| 1. Біографічна довідка.....                                | 3 |
| 2. Основні наукові, навчальні та методичні публікації..... | 7 |
| 2.1 Наукові публікації .....                               | 7 |
| 2.2 Навчальні та методичні посібники .....                 | 7 |
| 2.3. Рецензії.....   | 8 |
| 2.4. Публікації у періодичній пресі.....                   | 9 |
| 2.5. Тези доповідей .....                                  | 9 |
| 3. Про нього.....  | 9 |